

Lijdensprek van ds. Voorthuysen te Papendrecht op 10-04-1965 over Joh. 19:30

En het hoofd buigende, gaf de geest.

Psalm 102:5

In Prediker 7:2 lezen we dat het beter is te gaan in het klaaghuys dan in het huis des maaltijds. En dat is een goddelijke waarheid. Daarom wensen we vanavond een ogenblik te vertoeven in de sterfkamer en bij de stervensstonde van Christus, en wel bij een het hoofd buigende en stervende Christus. Dat doet Hij ten eerste knechtelijk onder de Vader
ten tweede koninklijk tegenover de dood en
ten derde vertroostend voor Zijn volk.

Psalm 22:8 en 15

Zo is dan het ogenblik aangebroken dat Christus na de grootste tormenten en diepste aanvechtingen, na de helse angsten, ja na de nederdaling ter hel in het “Eloï Eloï Lama Sabachtani”, en na het “Mij dorst”, en na “Het is volbracht”, nu gaat sterven. En dan klinkt het nog één keer “Vader”, toch weer “Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest”. En als Hij dat gezegd heeft, buigt Hij het hoofd en geeft de geest.

Dat buigen is ten eerste knechtelijk onder de Vader. Want als Zoon is Hij evengelisch met de Vader, van dezelfde eeuwige heerlijkheid, maar Hij hangt hier als Borg en Middelaar, als de grote Knecht des Vaders om alles te verrichten en te volbrengen wat nodig was ter verheerlijking van de deugden Zijns Vaders en de zaligheid Zijner Kerk.

Daarom is dit hoofdbuigen een gewillig buigen. Christus was zo gewillig, ja zo vrolijk als een held om dit pad te lopen. Reeds van eeuwigheid was het Zijn lust om Gods wil te doen: “Ziet Ik kom”. En al die jaren, ook de laatste tijd waarin de toorn Gods in volle hevigheid op Hem was aangekomen, toen Hij grote druppelen bloed zweette, toen Hij geheel van den Vader was verlaten, toen Hij nederdaalde ter hel, toen Hij het uitriep: Mij dorst, ja altijd was Hij zeer gewillig. Ook toen Hij vroeg ‘Indien mogelijk laat deze drinkbeker van Mij voorbij gaan, maar niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede.

Zeer gewillig is Hij terwijl Hij weet dat er nog twee trappen der vernedering zullen volgen: sterven en begraven worden. Zeer gewillig om te verdienen voor Zijn Kerk: en gij mijn ziel, het ga zo het wil, stel u gerust, zwijg Gode stil. Heilig willoos.

Maar het is ook een eerbiedig buigen. Als Knecht, als Ondergeschikte aan Zijn Vader, als Middelaar. Die taak wenste Hij zo eerbiedig mogelijk te volbrengen; daarom buigt Hij eerbiedig het hoofd. Alles weer Borgtochtelijk voor een oneerbiedig volk.

Adam voor de val is nooit eerbiedig geweest, maar na de val is er buiten de duivel geen oneerbiediger schepsel dan de mens. De dieren zijn niet oneerbiedig; al vermoorden ze elkaar, maar ze zijn niet oneerbiedig, maar de mens is oneerbiedig. En Gods volk kan bij ontdekkend licht geen kruimeltje eerbied vinden, maar wel oneerbiedigheid.

Daarom dat eerbiedig hoofd buigen van Christus. O Hij is zo eerbiedig ontvangen in Nazareth. Maria was niet eerbiedig, dat was ook een mens vol gebreken en zwakheden, hoewel hoog begenadigd, maar Christus is zo ontzettend eerbiedig ontvangen in het: mij geschiede naar Uw woord.

Hij is zo eerbiedig geboren in Bethlehem. O herders, o wijzen uit het oosten, jullie zijn niet eerbiedig, maar gij zult het Kindeken vinden (laat Jozef en Maria eerst maar rusten) eerbiedig liggende in de kribbe, in doeken gewonden.

Hij was zo eerbiedig op 12-jarige leeftijd in de tempel, terwijl ze zich ontzetten over Zijn

verstand en antwoorden. Maria was oneerbiedig toen ze zei: "Kind, waarom hebt Gij ons zo gedaan?" Maar Jezus was eerbiedig toen Hij zei: "Wist gij niet dat Ik moest zijn in de dingen Mijns Vaders?"

Een medereiziger in een voertuig vroeg eens aan Marrigje Melchers, een vrouw in Christus op rechtsgronden vroeger in Sliedrecht: wat is nu een kenteken van het zaligmakende werk? Toen zei Marrigje: eerbied voor God.

En verder? Eerbied voor den hoge God. Ja, maar nou verder? Eerbied voor die hoge God in Christus; want anders is het geen eerbied. Nou ja, dat is waar.

O Heere, wanneer zullen we eens één keertje op Christus gaan lijken; eens één keertje eerbiedig worden! Maar er is meer. Dat buigen is ook een dankend buigen. Christus dankt hier naar Zijn menselijke natuur de Vader dat Zijn Godheid Hem tot hiertoe heeft willen ondersteunen, dat het daardoor mogelijk was dat Hij de diepste verdoemenis heeft kunnen doordragen. Als Zijn Godheid Hem niet had ondersteund, was Hij reeds lang vergaan, want dit is voor de mensheid niet te dragen: de volle uitgieting van de toorn Gods tegen de zonde, dit is een eeuwige toorn, een oneindige toorn.

Daarom hoofdbuigend: Dank U Vader, voor die ondersteuning.

Maar het is ook een dankzegging omdat Hij bij vernieuwing de Vadersnaam weer mocht gebruiken.

Van God verlaten was Hij in het "Eloï, Eloï Lama Sabachtani- Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten."

Daar heeft Hij de eeuwige verdoemenis meegemaakt, maar ook weggedragen. Daar werd het recht Gods voltrokken en verheerlijkt. En op grond van die verheerlijking is die klacht der verlatenheid verhoord in de hemel en daarom mag Hij, op grond van recht, op grond van verheerlijking van Gods deugden, op grond van Zijn volbracht Middelaarswerk, weer zeggen: Vader, toch Vader, maar op grond van rechtsverheerlijking, Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest.

Mens, je voelt toch wel dat, zal er ooit enige zaligheid zijn, dat het dan op grond van recht, in Christus zal moeten wezen. Want buiten Christus is geen rechtsverheerlijking en buiten rechtsverheerlijking is geen zaligheid. Heel het lijden van Christus druipt van recht.

Tweede punt: dat buigen is ook koninklijk tegenover de dood.

Want die dood baart Hem nu geen verschrikking meer. Hij heeft de onpeilbaarste hellevaart doorstaan, Hij gaat zeer gewillig ook de dood in. Merk op, dat er eerst staat: het hoofd buigende, en dan: gaf Hij de geest.

Als een mens sterft, blaast hij eerst de adem uit en dan buigt hij het hoofd; maar Christus niet. Hij is niet overvallen door de dood. De dood had geen macht over Hem. Duizend kruisjaren zouden de dood nog geen macht over Hem geven. Want Hij is en blijft, ook nu, Vader der Eeuwigheid, de Levensvorst, de Opstanding en het Leven, ja het eeuwige Leven. Dacht u dat de dood macht had over Hem Die de doden opwekte?

Maar Hij buigt eerst het hoofd. Alles was nu volbracht. Althans tot hiertoe; wat Hij in Zijn leven moest doen om 's Vaders deugden te verheerlijken en de straf voor de Zijnen weg te dragen, dat was volbracht.

Dan roept Hij als het ware de dood met een hoofdbuiging. Want zij alle, ook de dood, zij alle zijn Zijne knechten. Hij kan geen seconde eerder sterven dan van eeuwigheid is bepaald; geen seconde eerder dan Christus wil, kan de dood zijn leven nemen. Want Zijn leven geeft Hij, Hij geeft de geest; Zijn geest wordt niet genomen.

Het is alles weer zo borgtochtelijk; om te verdienen voor Jacob: op Uwe zaligheid wacht ik,

o Heere. En voor Stefanus: in Uwe handen beveel ik mijnen geest.

Om te verdienen voor Zijn ganse Kerk. Want als ze dan gaan sterven, al is het dan langs de rand van de hel; als ze dan gaan sterven, al krabben ze de kalk uit de muur; als ze dan gaan sterven, dan is die dood een gedode dood, een ontprikkelde dood; dan is die dood geen betaling meer voor de zonde, maar alleen een heerlijke afsterving van de zonde en een doorgang tot het eeuwige leven.

O hel, waar is Uw overwinning! O dood, o ontprikkelde dood, waar is toch Uw prikkel!

Toen die lieve Van der Groe, die trouwe Godsknecht, eens ziek was, ernstig ziek en de dood hem aangrijpsde, dan zegt hij: toen zag ik hem als verslonden tot overwinning en met smart zag ik hem weer voorbijgaan.

Van der Groe is toen niet gestorven. Dat kon nog niet, want het was de tijd nog niet. Er moesten nog enkele zielen gevoed worden met het reine woord der gerechtigheid en met de zuivere en onvervalste melk der genade Gods in Christus, op grond van de aangebrachte gerechtigheid des Middelaars.

De dood komt alleen op Gods tijd. Eerst buigt Christus het hoofd, roept de dood en geeft dan de geest.

De Koning der schepping gaat hier gewillig de strijd aan met de koning der verschrikking. Hij laat Zich verslinden, maar zal daarna de dood verslinden tot overwinning.

Derde punt. Dat buigen is ook een vertroostend buigen voor Zijn volk. Het is een laatste vaarwel en afscheidsgroet aan de van verre staanden, Jozef en Nicodemus, en enkele andere vrouwen, die Hem van Galilea, uit het land der schaduwen des doods, gevolgd waren en Hem uit de liefde gediend hadden van hunne goederen.

Pas op hoor, het is Zijn Kerk, Zijn eigendom door een geschonken geloof. Het is de Kerk in Christus hoor, want een andere Kerk kent God niet en is er ook niet. Het is niet een kerk van het soort van tegenwoordig die met de helft ook wel minder kunnen, maar een Kerk die op rechtsgronden Zijn eigendom is tot in eeuwigheid. Maar die staat zo van verre.

Denk aan Romeinen 7: Ik ellendig mens, wie zal mij toch verlossen uit dit ellendig lichaam der zonde en des doods. Om die verre staanden toe te roepen: houd moed, uw hart zal vrolijk leven; vreest niet, geloof alleenlijk; Ik zal u geen wezen laten. Al moet het nog donkerder worden, al moet het nog door de doodsjordaan heen, vreest niet, Ik ben met u, Ik help u, Ik ondersteun u. Ik zal de dood verslinden en voor u de prikkel wegnemen. Door een nacht, hoe zwart, hoe dicht, gaat het toch naar het eeuwige licht.

Het is een borgtochtelijk lijden, een borgtochtelijk sterven, en daarom ook een borgtochtelijk buigen, een plaatsbekledend buigen om het onbuigzame van Zijn volk te verzoenen. Die buigen nooit, tenzij God ze laat buigen; daar zijn ze te hard en te stijf voor. Daarom is het ook nog een voorbeeldig buigen. Christus zegt hier als het ware Amen op alles wat de Vader Hem oplegt. Moet Ik sterven? Amen. Moet Ik begraven worden? Amen. Het is goed wat de Heere doet. Uw wil geschiede, U doe maar wat goed is in Uwe ogen. Eenswillend met God. Buigen; amen zeggen.

We gaan proberen te eindigen, mijne vrienden. Als dit aan het groene hout geschiedt, wat zal dan toch wel aan het dorre geschieden!

Leert uit het lijden van Christus hoe nauw God het met de zonden neemt en wat er nodig is om met God te worden verzoend. Dan zult u toch wel helemaal met lichaam en ziel in Christus moeten worden gevonden om ooit de Vader te worden voorgesteld zonder vlek en zonder rimpel. Dat redt u niet met al die te vroege levendmakingen en die verlossingen buiten recht van deze dagen.

‘Die is ook ruim gestorven’, zeggen ze dan; waarmee ze bedoelen: ‘die had toch ook geen borg voor z’n schuld, en die gaat toch ook ruim weg, het kan toch ook wel met minder toe.’ O doodsgevaarlijke gronden, o dodelijke dwaling. Dacht u dat de duivel die zich als een engel des lichts kan vertonen, niet machtig was om u een ruim sterfbed te geven?

Mens, hoe donkerder het wordt en hoe minder mensen bekeerd worden, hoe meer er ruim zullen sterven en ruim en met gemak zullen worden begraven.

Maar noemt u eens een voorbeeld uit de Schrift die zalig geworden is zonder Borg voor de schuld. Dacht u dat Christus voor niets gestorven was? Dacht u dat in de hemel zonden werden vergeven? Mens, vertrouwt toch niet op zogenaamde liefdesbetrekkingen, bemoedigingen en al die dingen meer. Onderzoek toch of u ooit eens anderen geworden bent, of u ooit van Adam bent afgesneden en Christus ingelijfd. Vertrouwt toch niet op uw hart, want dan bent u een zot.

Vertrouwt ook niet op uw consciëntie. Onze vaders hebben gezegd dat de consciëntie een uurwerk is dat dan een uur vóór en dan weer twee uur achter loopt. Dus daar kan je niet op vertrouwen. Maar als het nog tikt, moet je er wel op letten en er naar luisteren, en er niet tegen ingaan.

Maar vertrouwt op God, vertrouwt op Christus.

Ik zal u nog een enkele vraag doen: Als ik aan een ondertrouwde bruid vraag: wie is uw bruidegom? en zij antwoordt dan: dat weet ik niet; dan is die bruid óf gestoord óf ze spot met me.

Dat gebeurt nooit dat een bruid niet zou weten wie haar bruidegom is. Denkt u dan dat de bruid van Christus het niet zou weten?

Als ik een gehuwde vrouw vraag: wie is uw man? en zij antwoordt: dat weet ik niet; dan is ze óf gestoord óf ze spot met me. Denkt u dat dat ooit voorkomt dat een vrouw niet weet wie haar man is? Dat is te dwaas om over te praten. Denkt u dan heus dat de vrouw des Lams niet zal weten met wie ze getrouwd is? Dan moet ze toch gestorven zijn aan de eerste man om ooit in gerechtigheid te trouwen met de tweede. Dan moet er toch al heel wat aan zijn voorafgegaan voordat dat huwelijk op rechtsgronden is voltrokken.

Als ik aan een kind vraag: wie is je vader? en het antwoordt: dat weet ik niet; dan spot het met me of het kind is niet goed bij z’n verstand. Welk kind zou zijn vader niet kennen! Denkt u dan dat er één kind van God is die zijn Vader niet kent? Daarbuiten is geen zaligheid.

Want dit is het eeuwige leven: dat zij U kennen en Jezus Christus Die Gij gezonden hebt. Niets zo verborgen als dat en toch kennen ze niemand zo als Hem, diep verborgen.

Dacht u kind van God te kunnen zijn zonder kennis van Christus? Ze zullen Hem kennen en vervolgen te kennen en straks volmaakt kennen.

Als ik iemand een paar dagen nadat hij voor de rechtbank van een ernstige beschuldiging is vrijgesproken, vraag: hoe is het met jouw zaak afgelopen? en hij antwoordt dan: dat weet ik niet; dan is die man gestoord in het verstand of hij spot met me. Zou u dat niet weten? Maar zou u dan niet weten of u van de eeuwige toorn Gods die op uw zonden rust, verlost en vrijgesproken bent?

Mens, menigten genadens en geweldige strikken en zaken en gemene werkingen verlossen u daar niet van, maar die ene zaligmakende genade, waardoor u door een geschonken geloof Christus aanneemt, Die u op rechtsgronden gegeven wordt voor tijd en eeuwigheid.

Dan moet u geleerd hebben: oneerbiedig bidden, oneerbiedig spreken, oneerbiedig lopen,

oneerbiedig roepen om bekering, onwillig om uit genade gezaligd te worden.

Dan moet u geleerd hebben dat uw uitgangen tot de Tweede Persoon vijandschap tegen God zijn. Dan moet u geleerd hebben te buigen onder het recht, heilig recht, lieve recht. Dat moet meer waarde hebben dan uw zaligheid. Dan moet Christus meer waarde hebben, dan man of vrouw, want wie is een vriend als Jezus is.

Mens, haast u dan nog. Morgen om deze tijd kan het te laat zijn. Laat u dan nog met God verzoenen. Zaligmakend, door een geschonken geloof, op rechtsgronden, in Christus. Want anders, hoe ver het ook mag gaan, hoeveel van Christus u ook mag hebben, als het niet in Christus is en u niet door Hem met God verzoend zijt of wordt, mens zo waarachtig als God leeft, dan wordt u voor eeuwig verdoemd. Amen.